UPPLANDS VÄSBY

Utdrag ur sammanträdesprotokoll KS teknik- och fastighetsutsko

Utdrag ur KS teknik- och fastighetsutskos sammanträdesprotokoll 2025-10-10

§ 64

Taxa för vatten och avlopp för Upplands Väsby kommun 2025 (KSTFU/2025:5)

Kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt följande:

1. Kommunfullmäktige antar va-taxa 2026 för Upplands Väsby kommun
2. Att va-taxa 2026 gäller från den 1 januari 2026
3. Att va-taxa 2025 upphör att gälla från den 1 januari 2026
4. Paragrafen justeras omedelbart.

_____

Sammanfattning av ärendet

Va-verksamheten i Upplands Väsby kommun är finansierad av abonnenterna. Den juridiska grunden för utformningen av va taxorna återfinns i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 07, SFS 2006:412).

I vattentjänstlagen 34 § framgår det att va-avgifternas utformning och debitering skall beskrivas i en va-taxa. Avgifterna består av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och brukningsavgifter (periodiska avgifter). De skall utformas skäligt och rättvist från vad den anslutna förbrukar. För Upplands Väsby kommun ligger månadskostnad år 2025 för en normalvilla ”Typhus A” på 719 kr/månad. Anläggningsavgiften år 2025 för ”Typhus A” ligger på 300 810 kr.

Vattentjänstlagen anger att intäkterna för verksamheten inte får överstiga nödvändiga kostnader, vilket kallas för självkostnadsprincipen. När avgifterna över- eller understiger kostnaderna skall de återföras/kompenseras de närmaste tre åren. Det medför att det är viktigt att se över va-taxan årligen för att hantera självkostnadsprincipen.

Va-verksamhetens resultat år 2024 blev en förlust på -10,1 miljoner kronor. Va enheten hade vid början av 2024 ett upparbetat underskott från tidigare år på -21,3 mkr. Det medför ett sammanlagt underskott vid slutet av 2024 på 31,4 mkr. Det negativa egna kapitalet måste återställas inom tre år.

För att återställa underskottet höjdes taxan totalt 28 % i 2025 års taxa. Anläggningsavgifterna höjdes med 15 % i 2025 års taxa.

För 2026 års taxa antogs 18 % höjning 2026 samt 13 % höjning år 2027 för att klara balans kring noll.

Va enhetens årsprognos för 2025 blir ett överskott på 4,5 mkr. Denna prognos indikerar att de ackumulerade underskotten kan börja minska redan under 2025, vilket är en positiv utveckling. Enligt planen för den nya va-taxan 2025 var underskottet beräknat att minska först 2026 och vara helt återställt till 2028. Va enheten har legat på ett underskott sedan 2022 vilket innebär att treårsprincipen är överskriden. Norrvatten och Käppala förbunden har uppdaterat sina prognoser på kommande avgifter till högre än väntat. På grund av detta landar den föreslagna linjen något högre än väntat med 20% höjning av brukningsavgifterna år 2026. Denna höjning är enligt simuleringar i taxeverktyget Eksim med uppdaterade data, nödvändig för balans runt 0. För 2027 kan en något mindre ökning än tidigare prognos, för nulägets simulering 10%, vara tillräcklig för att uppnå balans. Därefter kan antas att taxan följer en generell kostnadsutveckling.

Anläggningsavgifterna föreslås höjas med 5% kommande år. Dels för att kompensera för förväntad kostnadsutveckling dels för att uppnå en 100 % täckningsgrad. Täckningsgraden har studerats över 6 års period (3 år framåt och 3 år bakåt) och ligger något lågt. Det motiverar därför att ha en försiktig höjning av anläggningsavgifterna för kommande år.

Ekonomiska konsekvenser

Den nya va-taxan bygger på att det negativa egna kapitalet återställs med avgifter genom en höjning av va-taxan. Vattentjänstlagen anger att intäkterna för verksamheten inte får överstiga nödvändiga kostnader, vilket kallas för självkostnadsprincipen. När avgifterna över- eller understiger kostnaderna skall de återföras/kompenseras de närmaste tre åren.

En ökning om totalt 28% genomfördes i 2025 års taxa. För 2026 antas 20% höjning samt 10% höjning år 2027 för att klara balansen kring noll. Anläggningsavgifterna höjdes med 15% för

2025. Anläggningsavgifterna höjs 5 % år 2026 och denna höjning förväntas kvarstå ett antal efterkommande år.

År 2028 kommer underskottet vara återställt, förutsatt föreslagen utveckling av avgifterna. Avgiftsnivåerna kan därefter anpassas till kostnadsutvecklingen.

Beslutet är en förutsättning för en va-budget i balans.

Barnrättsperspektivet

Barn har inte tillfrågats i samband med framtagandet av ny va-taxa.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt följande:

1. Kommunfullmäktige antar va-taxa 2026 för Upplands Väsby kommun
5. Att va-taxa 2026 gäller från den 1 januari 2026
6. Att va-taxa 2025 upphör att gälla från den 1 januari 2026
7. Paragrafen justeras omedelbart.

Ordförandens förslag

Enligt kontorets förslag.

———

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

KS teknik- och fastighetsutsko

Beslutsunderlag

1. Tjänsteutlåtande från kontoret för samhällsbyggnad: taxa för vatten och avlopp i Upplands Väsby kommun 2026 (va-taxa), 2025-09-23
8. VA taxa PM underlag till avgiftsnivå 2026
9. Taxa för vatten och avlopp för Upplands Väsby kommun 2026